

1

Herstelmaatregelen

- Focus op de artt. 4 en 5 -> herstelmaatregelen m.b.t. land-, kust- en zoetwaterecosystemen resp. mariene ecosystemen
- Enerzijds m.b.t. de habitattypen van bijlage I resp. II NHV
- Anderzijds m.b.t. de leefgebieden van soorten die o.g.v. de Vrl, de Hrl en bijlage III NHV moeten worden beschermd
- Hierbij gaat het zowel om herstel van natuurwaarden **binnen** als **buiten** Natura 2000-gebieden

2

Herstelplan

- Het nationaal herstelplan speelt hierbij een sleutelrol
- I.h.k.v. totstandkoming hiervan moet o.a. informatie worden verzameld over:
 - de habitatoppervlakte die niet in goede toestand verkeert
 - de gebieden die het meest geschikt zijn voor het opnieuw ontwikkelen van habitattypen (in het licht van klimatologische ontwikkelingen)
 - de kwaliteit en kwantiteit van de leefgebieden van soorten die nodig zijn voor het realiseren van een gunstige staat van instandhouding

3

Herstelplan

- Hierover is natuurlijk al de nodige informatie beschikbaar, zoals:
- Rapportages over de staat van de natuur t.b.v. Europese Commissie
- Gebiedsanalyses PAS en beheerplannen Natura 2000 (thans programma ex art. 3.8 lid 3 resp. 3.9 lid 3 Ow)
- Natuurdoelanalyses en adviezen daarover van de Ecologische Autoriteit

4

Herstelplan

- Art. 15 lid 3 NHV -> opsomming onderdelen herstelplan, zoals:
- Kwantificering van de oppervlaktes die moeten worden hersteld (sub a)
- Beschrijving van de geplande of genomen herstelmaatregelen (sub c)
- Indicatie van maatregelen om (significante) verslechtering van habitattypen en habitats te voorkomen (sub f en h)
- Monitoring en evaluatie (sub p)

5

Herstelplan

- Het NPLG en de PPLG's zouden een belangrijke bouwsteen vormen voor het herstelplan
- Hoewel NPLG niet zal worden vastgesteld, komt het verzette werk waarschijnlijk nog wel van pas
- Daarnaast zijn de afgelopen jaren andere relevante programma's vastgesteld -> vormen óók relevante input
- Bv. Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN; zie art. 3.9 lid 4 Ow), Programma Natuur en Programma Noordzee

6

Programma('s)

- Herstelplan zal vorm krijgen van programma onder de Ow
- Wordt gekozen voor één gezamenlijk programma van Rijk en provincies? (ex art. 3.13 Ow)
- Of wordt gekozen voor één Rijksprogramma met daarbij behorende provinciale programma's? (à la NPLG en PPLG's)
- Uitvoeringsplicht maatregelen ex art. 3.18 Ow?

7

Programma('s)

- Regels m.b.t. inhoud herstelplan kunnen worden opgenomen in het Bkl (vgl. § 4.4.2 Bkl – inhoud PSN)
- Regels m.b.t. gegevensverzameling en monitoring -> kunnen deels in Bkl (vgl. afd. 11.5 Bkl) en deels in Ob (vgl. § 10.8.3a) worden opgenomen
- Regels m.b.t. actualisatie herstelplan kunnen in het Ob worden opgenomen (vgl. § 10.4.6 Ob)

8

Verplichtingen

- Art. 4 lid 11 / 5 lid 9 NHV -> lidstaten treffen maatregelen t.b.v. voortdurende verbetering toestand natuurwaarden in gebieden waar herstelmaatregelen worden getroffen
- Én treffen maatregelen om te voorkomen dat gebieden waar sprake is van goede toestand/voldoende kwaliteit significant verslechteren
- Art. 4 lid 12 / 5 lid 10 NHV -> vanaf moment vaststelling herstelplan treffen lidstaten maatregelen ter voorkoming van een significante verslechtering van gebieden waar habitattypen voorkomen die in goede toestand verkeren of nodig zijn voor halen hersteldoelen

9

Bescherming Natura 2000

- Herstelmaatregelen m.b.t. natuurwaarden **binnen** Natura 2000
- De positieve effecten daarvan worden beschermd o.b.v. het reguliere Natura 2000-beschermingsregime
- Denk aan verslechteringsverbod ex art. 6 lid 2 Hrl
- Maar bv. ook aan beoordeling plannen en projecten -> Natura 2000-vergunning / plantoets

10

NNN

- Aannemelijk is dat belangrijke rol toekomt aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN)
- Natuurpact -> 80.000 hectare nieuwe natuur vóór het eind van 2027 (ca. 61% hiervan is gerealiseerd)
- Het NNN wordt beschermd d.m.v. planologisch beschermingsregime
- Afd. 7.3 Bkl -> omgevingsverordening -> omgevingsplan/projectbesluit

11

NNN

- Art. 7.8 lid 1 Bkl -> regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden v/h NNN in omgevingsverordening
- Lid 2 -> de regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte v/h NNN niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden v/h NNN wordt behouden en dat, als binnen het NNN activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd

12

BNN

- Andere beschermingsmogelijkheid is aanwijzing bijzonder nationaal natuurgebied ex. art. 2.44 lid 2 Ow jo. art. 3.63 aanhef en onder d Bkl
- Art. 3.65 Bkl -> mogelijkheid toegangsbeperking
- Art. 3.66 Bkl jo. 10.10b Ow -> gedoogplicht feitelijke handelingen
- Andere mogelijkheid -> algemene regels in hfst. 11 Bal (Natuur) / hfst. 7 Bal (Noordzee)

13

BNN

- Ook mogelijk zijn maatwerkregels / -voorschriften
- O.b.v. artt. 11.7 / 11.9 Bal (gebieden)
- Resp. artt. 11.29 / 11.31 Bal (soorten)
- Bv. maatwerkregels/-voorschriften ter uitvoering van de specifieke zorgplichten van artt. 11.6 / 11.27 Bal of de verplichting om gegevens en bescheiden te verstrekken ex art. 11.12 Bal

14

BPN

- Andere beschermingsmogelijkheid is aanwijzing bijzonder provinciaal natuurgebied ex. art. 2.44 lid 5 Ow
- O.g.v. art. 4.1 lid 1 Ow zouden bij omgevingsverordening regels kunnen worden gesteld over activiteiten
- Andere mogelijkheid is stellen instructieregels m.b.t. omgevingsplan/projectbesluit (vgl. bescherming NNN)

15

BPN

- Voorbeeld: Landgoed Overcingel (Drenthe)
- Art. 3.32 Ovo. Drenthe:
- Lid 1 -> verbod behoudens omgevingsvergunning voor het verrichten van activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor de in het aanw.besluit genoemde natuurwaarden en aanwezige cultuurhist. kenm.
- Lid 2 -> verbod ≠ van toepassing op activiteiten cf. beheerplan of instandhoudings- / passende maatregelen

16

Overpeinzingen

- Wat moet er gebeuren om eerste deadline van 1 september 2026 te halen op een wijze die recht doet aan het bepaalde in de NHV?
- Is het aannemelijk dat er voldoende financiële middelen beschikbaar worden gesteld?
- Behoeven de Rijksinstructieregels m.b.t. het NNN wellicht aanpassing?
- Of kunnen beter BNN's en/of BPN's worden aangewezen?
- En zo ja, wat voor 'beschermingsregime' past daar dan bij?

17

Einde

- Hartelijk dank voor uw aandacht!
- Heeft u nog vragen?
- r.h.w.frins@tilburguniversity.edu

18